

Bu bataklığı aile kurumu kurutur

İnsanın kanını donduran cinayetleri düşünen, tasarlayan ve gerçekleştiren kişilerin bu noktaya nasıl geldiğini, insanlıktan çıkıp bir canavara nasıl dönüştüğünü uzmanlara sorduk

SONAT BAHAİR

ÖZGECAN Aslan, Gizem Akdeniz, Ayşe Paşalı, Münevver Karabulut, Medine Memi, Nejla Yıldız, Sema Karakoca, Seliha Tokat, Fatmanur Çelik, Ceylan Soysal ve daha yüzlerce... Ümutları, hayalleri, gelecek güzel günler için heyecanları olan kadınlardı... Ama o günleri göremediler... Anlaşılmayan bir öfkenin hedefi oldular, hunharca öldürüldüler... Hepsinin ardından akıllarda tek bir soru kaldı; "Bir insan değerine bunu nasıl yapabilir?" Masum doğan bir bebek, yetişkin olduğunda bir katile nasıl dönüşür? Sorunun yanıtını uzmanlar verdi.

Ayşe Paşalı

Fatmanur Çelik'in katili evine internet bağlamaya gelen kişiydi.

Gizem Akdeniz

Sevim Anarar

Eşinden şiddet gören Ayşe Paşalı simge olan fotoğrafı çekildikten 20 ay sonra eşi tarafından öldürüldü.

Münevver Karabulut

Meral Tahta dört gün boyunca sevgilisi tarafından ar ve susuz bırakıldı. Balta kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetti.

Sema Karakoca

Meral Tahta

Seliha Tokat

Tansal Araz

ADEM SOLAK
Hayatboyu Eğitim ve Şiddetle Mücadele Vakfı Başkanı

Öldürdükleri için değil özgürlükleri gittiği için pişman olurlar

HEGEM Başkanı Adem Solak'ın cezaevlerinde şiddet faili 55 erkekle yaptığı görüşmeler, ilginç sonuçlara işaret ediyor. Bu erkeklerin büyük oranda hayat hakkında olumsuz ve karamsar düşüncelere sahip olduğu, gelecek beklentileri bulunmadığı, geçmişten gelen acılarını, ezilmişliklerini, travmalarını, benlik yaralanmalarını taşımada çok zorlandıkları sonucu ortaya çıkıyor. Kadına karşı ciddi fiil işleyenlerin ortak paydası ise; sosyopat kişilik özelliği göstermeleri, fazla içki içme alışkanlığı (bağımlılığı) ve uyuşturucu kullanma düşünce ve davranış taşınmaları...
- Özgecan Aslan'ın başına gelenleri nasıl değerlendirirsiniz?

- Özgecan Aslan'ın yaşadıkları beklenen olaylardan sadece birisi... Bugünün vahşet tablosunun faileri kesinlikle dünün mağdurlarıdır. Bir kişinin arzalı olması öncelikle ailesine dayanır. Eğitim sistemi, çevre diye devam eder. Şiddet öğrenilen bir davranıştır. Şiddet bebeklikten, çocuklukta oluşan kişilik yaralanmalarını, travmaların daha sonra kötü davranışa dönüşmesidir. Radikal şiddet, kişiye acı veren kurban oluştan bir kurtulma hamlesidir; Mersin'de olan bence budur.

- Daha önce bu tip olaylara karışan kişilerle yaptığınız hapishane görüşmelerini biliyoruz. Bu olayın ardından failer nasıl his ediyor? Bu halde olacakları? Pişmanlık yaşayacaklar mı size?

- Pişmanlık daha çok özgürlük yitimi üzerine, özgürlük kaybı üzerindedir. Davranışlarından pişmanlık duyacak üzerine değil.

- Ne yapılmalı?
- Cezaların yeterince caydırıcı olması ve etkili uygulanması elbette önemli. Ama bu için önemli yanı değildir kesinlikle. Duygu üzerinde tepkiler ortaya koymakla devlet işi görmek ayrı şeylerdir. Afız Ağır Ceza idamından ağırdır; yeter ki uygulansın...

- Kadına karşı şiddet uygulayan erkeklerle derinlemesine görüşmelerden elde ettiğiniz sonuçlar neler?

- Kadına karşı cinsel şiddet uygulayanların büyük çoğunluğu, bunu bir intikam alma yolu olarak anlamlandıırıyor. Bu intikam bilinc altından gelen, onu çocukken terk eden, ona yoksunluk yaşayan anneye karşı düşmanlık olabilir. Kendisine, kardeşlerine ya da basına adaletsiz davranan (psikolojik, sözel, vs.) şiddet uygulayan an-

neye karşı biriken öfkenin dışavurumu olabilir. Kendisini dışlayan, ezen babaya, diğer insanlara ve topluma karşı isyan ya da güç gösterisi olabilir. Kadını mal gibi görme anlayışıyla, düşmanlık duyduğu akrabasının, komşusunun ya da diğer bir ailenin kızına, karısına cinsel saldırıda bulunmak şeklinde ortaya çıkıyor. Intikam amacıyla işlenen tecavüz suçlarında cezalandırma, hesaplaşma düşüncesi vardır. Böyle bir durumda, kurbanın asıl öz alınması gereken kişi olmaması nedeniyle faili kendi gözüne önemini yitirir. Bu şekilde iç dünyalarında yarılmalara bulunan ve kendilerini aşılanmışlık, yenilmişlik duygularından kurtarmak isteyenler kurban seçtiklerine herhangi bir sözü ya da davranışı nedeniyle saldırıda bulunabilir.

- Çalşmanızda kadın öldürme fiilinde bulunanların özellikleri neler?

- Çocukluklarında adalet duyguları aşırı derecede rencide edilmiş olanlar var. Çocukluğunda, gençliğinde tacize, tecavüze ya da aşırı travmatik yaşantılara maruz kalanlar; eneset kurbanı da... Bilinçaltında aşırı anne düşmanlığı taşıyanlar olabilir. Özellikle hem tecavüz edip hem öldürenler; genellikle anneleri, kendilerini küçük yaşta terk edip başkalarıyla evlenen, hayat kadını olanlar ya da o yönde yaşadığı çevrede söylenti ve aşşallamalara maruz kalanlar arasından çıkıyor. Aşırı bencil olup aynı zamanda aşşallık kompleksine sahip olanlar da var.

UZM. PSİKOLOG EMRE KONUK
Davranış Bilimleri Enstitüsü Başkanı

Cinsel istekle ilgisi yoktur

- Şiddet kullanan kişilerin ortak bir özelliği var mı?

- Amerika'da cinsel suç işleyerek hüküm giymiş kişilerin yüzde 100'ü 0-18 yaşları arasında cinsel tacize uğramış. Ailede yaşanan psikolojik travmalarla psikiyatrik sorunlar, tıbbi hastalıklar ve sosyal yansımaları arasındaki nedensellik ilişkisini özetleyecek olursak, aslında meseleyi nasıl ele almamız gerektiğine dair ipuçlarını da görebiliriz.

- Ailede nasıl sorunlar yaşıyorlar?

- 0-18 yaş arası aile için en sık rastlanan travmatik olayları sıralayacak olursak: Duygusal, cinsel ve fiziksel istismar, duygusal ve fiziksel ihmâl, şiddet, madde bağımlılığı, zihinsel hastalık ve parçalanmış aileden söz edebiliriz.

- Yapılan araştırmalar bizi hangi sonuca ulaştırıyor?

- Aileye odaklanmamız, yani 'bataklığı kurutmamız' gerekiyor. Bu cinayeti işleyen kişinin aile yapısını biliyoruz. Ancak katilin annesi, şiddet nedeniyle boşandığı, eşinin ise kendi ailesinde şiddet gördüğünü söylüyor. Baba-oğul bu cinayette birlikte hareket ettiklerine göre durum meydanda.

- İdam mı, hadım mı tartışmalarına ne diyorsunuz?

- Bu görüşü savunuların iki dayanağı olur: "İbret olsun diye asalım... Ancak bu şekilde yapılanların hesabı sorulmuş olur... İdam ancak böyle huzur bulur..." İdam cezasının

caydırıcılığını kanıtlayan bir veri yok. İkincisi "Ancak böyle hesabı sorulur-içimiz huzura kavuşur" sözü. Bu söylemde, dikkat edilirse 'kıssasa kıssas' kriteri işleme. Yani intikam duygusu... Bu da toplumsal vicdanla ilgili bir tartışmadır. Sorulan sorunun tabiatı gereği, yani değerlerle ilgili bir tartışma olduğu için tarafların anlaşması mümkün değildir. Ağır basan kazanır. Enerjimizi katma değeri yüksek, yani çözüme götüren alanlara yöneltsek iyi ederiz. İşin bir de anayasal ve AB boyutu, uluslararası anlaşmalar var. Yani cinsel suç ve yakma olursa asılır, kısıncılıktan deliye döner ve tasarlayarak öldürürse müebettele yetinilir. Biraz garip kaçıyor. Bana kalırsa idamın tek faydası intikamımız almış olur, rahatlarız.

- Hadım etme işine girilmez...

- Varsayım; hadım edersen cinsel istek duymaz, suç da işlemez. Alkolü yasaklarsan alkolik kalmaz piyasada gibi bir şey. 1930'larda ABD başkanı aynı gerekçeyle içki imalatını yasakladı. Mafya böyle doğdu. Ayrıca daha kolay nakledilen ve ucuz olan uyuşturucu pazarlandı. Bütün ABD madde bağımlısı oldu. Hadım edilenler suç işlemeye devam ettiler.

İşlenen suçun aşırı cinsel istekle ilgisi yoktur. O çocukluğunda ciddi travmalara maruz kalmış ağır kişilik bozukluğu olan bir kişidir. Çocukluk döneminde yerinde bir profesyonel müdahale yapılabilseddi belki de Özgecan kızımız bugün hayatta olacaktı.

Ceylan Soysal, aile meclisi kararıyla töre cinayetine kurban gitti. Kardeşi tarafından öldürüldü.

ÇOCUKLUKTA YAŞANAN TRAVMALARIN SONUÇLARI

- Damardan alınan uyuşturucu kullanma riski, yüzde 4600
- Aşırı alkol tüketme riski, yüzde 500
- Sigara kullanma riski, yüzde 250
- Kronik akciğer tıkanıklığı hastalığına yakalanma riski, yüzde 399
- Diyabet hastası olma riski, yüzde 201
- Felç geçirme riski, yüzde 281
- Kalp hastası olma riski, yüzde 285 daha fazladır.

Şefika Etik

PROF. DR. NİHAH HATİPOĞLU
Sabah Gazetesi yazarı

İlahi adalet cezası uygulanmalı

ÖZGECAN Aslan vakası, bir süredir kadınlara karşı şiddetin çok ötesinde bir hunharlık ve cinnet hali. Tasarlanarak yapılmış bir katliam. İslami açıdan

bakarsak bu çok büyük bir zulüm. Bu tür olaylarda aile ve çevre son derece kritik rol oynuyor. Yüce Allah; "Sizin ve sevdiğinizinizin aleyhine de olsa gerçek şahitler olun" ve "Yalancılıktan ve yalan şahitlikten kaçınm" buyuruyor. Fakat bazı babalar, amcalar, dayılar, feci bir cinayeti örtmek için işbirliği yapıyor. Bu ne kadar kötü! Halbuki babanın ve akl başındaki dost ve akrabaların katilin, suçlunun elinden tutup adaletle teslim etmeleri gerekirdi. Ailenin dışındaki kadınlara karşı "Onlara ailen, teyzen, annen gibi bak" terbiyesini vermesi gerekirdi. Her açıdan zulüm üzerine zulüm, gaddarlık üzerine gaddarlık. Bir insanı öldürmenin, hayata son vermenin ne kadar çetin bir iş olduğunu bilsem de taammüden, bilinçli bir şekilde öldürülmüş birine karşı ilahi adaletin cezasını uygulanmasından yanayım. Bu yapılmıyorsa en şiddetli karşılık neyse o yapılmalıdır.

